

**A BÁN ÉS KARIKA ÜGYVÉDI TÁRSULÁS
2014. OKTÓBERI JOGI HÍRLEVELE****A BIZTOSÍTÉKI SZERZŐDÉSEK AZ ÚJ POLGÁRI TÖRVÉNYKÖNYVBEN**

Jelen hírlevelünkkel – legutóbbi hírlevelünk témáját követve – a biztosítéki szerződések (kezeségi szerződés, garanciaszerződés) legfontosabb szabályait mutatjuk be tisztelt Partnereink részére.

A biztosítéki szerződések alkalmazása – hasonlóan a szerződések megerősítését szolgáló biztosítékokhoz – (foglaló, kötbér, jogvesztés kikötése) kiemelten fontos lehet, hiszen ez mérsékeli az üzleti kockázatot, teljesítésre ösztönöz, és szerződésszegés esetén egyfajta garanciát jelent a károsult fél számára.

I. A KEZESSÉGI SZERZŐDÉS**1. A szerződés tartalma, formája**

A kezeségi szerződés alapján a kezes arra vállal kötelezettséget a jogosulttal szemben, hogy amennyiben a kötelezett nem teljesít, maga fog helyette a jogosultnak teljesíteni.

A kezeség alkalmazási köre igen széleskörű lehet, ugyanis kezeség egy vagy több, fennálló vagy jövőbeli, feltétlen vagy feltételes, meghatározott vagy meghatározható pénzkövetelés vagy pénzben kifejezhető értékkel rendelkező egyéb kötelezettség biztosítására vállalható.

A kezeségi szerződés érvényességi feltétele az írásba foglalás.

2. A kezeség járulékosága

A kezeség járulékos jellegű kötelezettség, azaz mindig egy főkötelezettséghez kapcsolódik, a kezeség mindig ehhez a főkötelezettséghez igazodik:

- a) ha a főkövetelés nem áll fenn, úgy a kezeségvállalásból sem származik helytállási kötelezettség (például ha a kölcsönszerződés, amelyért a kezes kezeséget vállal, nem jön létre, úgy a kezes kötelezettsége sem áll fenn);
- b) a kezeség terjedelme nem haladhatja meg a főkötelezettséget, illetve ha a kezeség nincs szűkebb körre korlátozva, kiterjed a teljes főkötelezettségre. (Ez azt jelenti, hogy a felek eltérő megállapodása hiányában a kezeség a teljes főkötelezettségre kiterjed, azonban annál nem lehet nagyobb terjedelmű.)

A kezes kötelezettsége nem válhat terhesebbé, mint amilyen elvállalásakor volt, kiterjed azonban a szerződésszegés (tipikusan a kötelezett késedelme vagy nemteljesítése) jogkövetkezményeire (pl. késedelmikamat-fizetési kötelezettség) és a kezeség elvállalása után esedékessé váló

mellékkövetelésekre is. A kezes a kötelezett ellen folytatott per és végrehajtás költségeiért akkor felel, ha a keresetindítás előtt a jogosult a teljesítésre eredménytelenül szólította fel.

A kezeség járulékoságának következménye, hogy a kezes jogosult a követelésbe beszámítani a saját és a kötelezett ellenkövetéseit, és érvényesítheti az őt saját személyében megillető kifogásokon túl azokat a kifogásokat is, amelyeket a kötelezett érvényesíthet a jogosulttal szemben. Ilyen kifogás lehet például az, hogy a kezes a kezeséget csak egy meghatározott feltétel bekövetkezésének esetére vállalta, és e feltétel (még) nem következett be. A kezeség elvállalása után a kezesrel szemben nem hatályos a kötelezettnek a kifogásról lemondó jognyilatkozata.

A gazdasági társaságok szempontjából kiemelten fontosak azon szabályok, amelyek a kezeség és a felszámolási illetve csődeljárás egymáshoz való viszonyát szabályozzák. A Ptk. új szabályként előírja, hogy a kötelezettel szemben indult csődeljárásban biztosított fizetési haladék a kezes kötelezettségét nem érinti. A kötelezettel szemben indult felszámolási vagy csődeljárásban kötött egyezség a kezes kötelezettségét nem érinti, ha a jogosult a kezeset az egyezség megkötését megelőzően tájékoztatta annak feltételeiről. A tájékoztatás elmaradása esetén a kezes szabadul kötelezettségéből. A tájékoztatást követően a kezes jogosult a kötelezett tartozásának a teljesítésére. Teljesítés esetén a kezes a felszámolási vagy a csődeljárásban a jogosult helyébe lép.

3. Speciális tájékoztatási kötelezettség

A Ptk. – a feleket általában terhelő tájékoztatási kötelezettségen kívül – speciális tájékoztatási kötelezettséget ír elő: a jogosult köteles késedelem nélkül tájékoztatni a kezeset:

- a) a kötelezett teljesítésének elmulasztásáról,
- b) a biztosított kötelezettség teljesítési határidejének változásáról, és

- c) a kötelezett helyzetében beálló minden olyan változásról, amely a kezes kötelezettel szembeni megtérítési igényét hátrányosan befolyásolhatja.

A tájékoztatásnak ki kell terjednie a biztosított kötelezettségnek a tájékoztatás időpontjában fennálló mértékére is.

4. A kezes teljesítése

A kezes abban az esetben köteles teljesíteni, ha a jogosult felszólította a teljesítésre. A kezes köteles késedelem nélküli értesíteni a kötelezettet a fizetési felszólítás kézhezvételéről, és tájékoztatást kérni a kezességgel biztosított kötelezettség mértékéről, valamint a kötelezettet a jogosulttal szemben megillető kifogásokról és követelésekről.

A kezes késedelem nélkül köteles teljesíteni a jogosultnak, és a teljesítés megtörténtéről a kötelezettet késedelem nélkül értesíteni. Amennyiben a kezes a teljesítést megtagadja, köteles annak megtagadásáról – annak indokát megjelölve – a kötelezettet és a jogosultat késedelem nélkül tájékoztatni.

A teljesítő kezes megtérítési igény illeti meg a főkötelezettel szemben.

5. A kezesség típusai

Az új Ptk. alapvetően három különböző típusú kezességet szabályoz:

- egyszerű (sortartásos) kezesség;
- készfizető kezesség;
- kártalanító kezesség.

Az *sortartásos kezesség* lényege, hogy a kezes mindaddig megtagadhatja a teljesítést, ameddig a jogosult nem igazolja, hogy a követelést a főkötelezettel szemben megkísérelte érvényesíteni, de az ésszerű időn belül nem vezetett eredményre. Erre vonatkozóan általános szabály nincs, így az adott eset összes körülményének mérlegelése alapján dönthető el, hogy e feltétel teljesült-e.

A *készfizető kezesség* esetében a kezes nem illeti meg a sortartás – halasztó jellegű – kifogása. A jogosult tehát közvetlenül a kezesről követelheti a teljesítést, függetlenül attól, hogy megkísérelte-e követelését érvényesíteni az adóssal szemben. A jogosult szempontjából tehát mindenképpen előnyösebb és emiatt javasolt a készfizető kezesség alkalmazása (természetesen csak kezes a hozzájárulása esetén).

A Ptk. értelmében a kezesség alapmodellje a sortartásos kezesség, így a kezesség – az alábbi kivételekkel – csak akkor minősül készfizető

kezességnek, amennyiben a felek így állapodnak meg. A törvény alapján készfizető kezesség áll fenn, ha:

- a követelés kötelezettől való behajtása a kötelezett lakóhelyének, szokásos tartózkodási helyének, telephelyének vagy székhelyének megváltozása következtében ténylegesen megnehezült;
- a jogosult a kötelezettel szembeni egyéb követelése behajtása végett végrehajtást vezetett a kötelezett vagyonára, és a végrehajtás során a követelés nem nyert kielégítést; vagy
- a kötelezett csődeljárásban fizetési haladékot kapott, vagy ellene felszámolás indult.

Kártalanító kezesség esetében a kezes kifejezetten a követelés kötelezettől be nem hajtható részéért vállal felelősséget, a jogosult akkor követelheti a kezesről a biztosított követelés kielégítését, ha végrehajtást vezetett a kötelezett vagyonára, és a végrehajtás során a követelés nem nyer kielégítést.

A *kártalanító kezesség* a sortartásos kezességhez képest még jobban megerősíti a kezes helyzetét, hiszen míg a sortartásos kezességnél a végrehajtás megkísérlése nem feltétlenül szükséges ahhoz, hogy a kezessel szemben fellépjen a jogosult, addig a *kártalanító kezesség* esetén a jogosult csak akkor fordulhat a kezes ellen, ha igazolja, hogy sikertelenül vezetett végrehajtást a kötelezett vagyonára.

II. A GARANCIASZERZŐDÉS

1. A szerződés (nyilatkozat) tartalma, formája

A garanciaszerződés illetve a garanciavállaló nyilatkozat a garantőr olyan kötelezettségvállalása, amely alapján a nyilatkozatban meghatározott feltételek esetén köteles a jogosultnak fizetést teljesíteni.

A garanciaszerződést (vagy garanciavállaló nyilatkozatot) – a kezességi szerződéshez hasonlóan – írásba kell foglalni.

Garanciát nemcsak bank vállalhat, bár tipikus formája a bank által kibocsátott bankgarancia.

A garancia, különösen a bankgarancia az egyik leghatékonyabb biztosíték, ugyanis gyorsan és könnyen érvényesíthető, és közel abszolút jellegére tekintettel a garantőr csak nagyon szűk körben mentesülhet fizetési kötelezettsége alól.

2. A járulékoság hiánya

A legfontosabb különbség a kezesség és a garancia között az, hogy a kezességgel ellentétben a garancia nem járulékos kötelezettség, ugyanis a garantőr

garanciavállaló nyilatkozat szerinti kötelezettsége független attól a kötelezettségtől, amelyért garanciát vállalt, a garantőr (az alábbi kivétellel) nem érvényesítheti azokat a kifogásokat, amelyeket a kötelezett érvényesíthet a jogosulttal szemben.

Ha a garantőr rendelkezésére álló információk alapján a jogosult nyilvánvalóan visszaélészerűen vagy rosszhiszeműen él a lehívás jogával, a garantőr nem köteles fizetést teljesíteni, és a már teljesített fizetést visszakövetelheti. A törvény példálózó jelleggel meghatároz olyan magatartásokat, amelyek nyilvánvalóan visszaélészerűnek vagy rosszhiszeműnek minősülnek. Ilyen például ha a garantőr részére hamisított okmányokat nyújtottak be, vagy a kötelezett már teljesítette azon kötelezettségét, amelyre tekintettel a garanciavállalásra sor került.

A fentiek alapján a garantőr nem hivatkozhat az alapjogviszony érvénytelenségére sem. A garantőr csak azokat a kifogásokat érvényesítheti, amelyek őt a jogosulttal szemben saját személyében megilletik.

3. A garantőr teljesítése

A garantőr abban az esetben köteles fizetést teljesíteni a garancia alapján, ha a jogosult írásban,

* * *

A fenti összefoglaló a figyelemfelkeltést szolgálja és nem tekinthető jogi tanácsadásnak. Kérjük, hogy konkrét kérdése esetén forduljon bizalommal irodánk szakembereihez.

Bán és Karika Ügyvédi Társulás

1117 Budapest, Alíz u. 1.
Office Garden B. ép. 3. em.
Tel.: + 36 1 501 5360
Fax: + 36 1 501 5361
E-mail: office@ban-karika.hu
Web: www.ban-karika.hu

Szakmai partnereink:

The international legal network

és a garanciavállaló nyilatkozatban meghatározott követelményeket pontosan betartva szólította fel a fizetésre.

A formai előírások maradéktalan betartása rendkívül fontos, ugyanis a garantőr a legkisebb formai hiányosság esetén is jogosult a teljesítést megtagadni.

A garantőr – a kezeshez hasonlóan – köteles késedelem nélkül értesíteni a kötelezettet a fizetési felszólítás kézhezvételéről. A garantőr késedelem nélkül köteles a jogosultnak teljesíteni, és a teljesítés megtörténtéről a kötelezettet értesíteni. Amennyiben a garantőr a teljesítést megtagadja, köteles a teljesítés megtagadásáról - annak megtagadásáról – annak indokát megjelölve – a kötelezettet és a jogosultat késedelem nélkül értesíteni.

III. ÖSSZEGRZÉS

A fentiekre tekintettel javasoljuk, hogy kockázatos, nagyobb összegű szerződések esetén alaposan fontolják meg akár a fentebb bemutatott, akár más biztosítékok alkalmazását.